

Diyarbakır'da Gezilecek Görülecek Yerler

– K.Özbekler · 24 Ağustos 2012

DİYARBAKIR'DA GEZİLECEK GÖRÜLECEK YERLER...

KERİM ÖZBEKLER
GAZETECİ-YAZAR-ŞAİR

DİYARBAKIR KALESİ VE SURLARI;DİYARBAKIR ŞEHRİNİN ETRAFI KALIN VE UZUN SURLARLA ÇEVİRİLDİR, 5 KM. UZUNLUĞUNDA 82 BURCU OLAN SURLAR ÇİN SEDDİNDEN SONRA AYAKTA KALMIŞ EN BÜYÜK VE EN SAĞLAM KALE VE SURLARDIR. BURALARDA ROMA-BİZANS-ABBASİ-MERVANLI-BÜYÜK SELÇUKLU-ŞAM SELÇUKLULARI-İNALLİ-NİSANLI-ARTUKLU-EYYUBLU-AKKOYUNLU-OSMANLI'LARDAN KALMA KİTABE VB.ESERLER YER ALMAKTADIR, 4 KAPISI VARDIR. İSİMLERİ ŞU ŞEKİLDEDİR;MARDİN KAPISI-URFA KAPISI-DAĞ KAPI-YENİ KAPI (DİCLE KAPISI), DİYARBAKIR SURLARI İÇİN İLK BAKIM 349 YILINDA ROMA İMPARATORU CONS TANTIUS TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR.375 YILINDA İSE 1.VALENTİNİANUS TARAFINDAN KALE GENİŞLETİLMİŞTİR, O ZAMAN İRAN'LILARA BIRAKILAN NİSİBİS'İN (NUSAYBİN'İN)HIRİSTİYAN HALKININ AMİDA'YA (DİYARBAKIR'A GÖÇ ETMESİ ÜZERİNE ŞEHRİN BU GÜNKÜ BATI MAHALLELERİNİ ÇEVRELEYEN DAĞ KAPI-MARDİN KAPI ARASINDA Kİ SURLAR YAPILMIŞTIR. SURLARIN YÜKSEKLİĞİ 10-12 METRE ARASINDA DEĞİŞMEKTEDİR, KALINLIKLARI İSE 3-5 METRE ARASINDADIR.

DİYARBAKIR KARPUZU;DİCLE NEHRİ KENARINDA Kİ KUMSALLARDA YETİŞTİRİLİR, ESKİDEN 100 KĞ.GELEN KARPUZLARIN YETİŞTİRİLİP DEVELERLE İSTANBUL'A PADİŞAHA GÖNDERİLDİĞİ RİVAYET EDİLMEKTEDİR. BU GÜN İÇİN, EN FAZLA 60 KĞ.GELEN KARPUZLAR YETİŞTİRİLMEKTEDİR. BÜYÜK OLMASINA RAĞMEN, TADI EGE BÖLGESİ'NDE YETİŞTİRİLEN KARPUZLARDAN DAHA İYİ DEĞİLDİR. BUNA RAĞMEN, GÜNEY DOĞU ANADOLU-DOĞU ANADOLU-İÇ ANADOLU-BAZI AKDENİZ İLLERİ İLE BÜYÜK KENTLERDE DİYARBAKIR KARPUZU'NU BÜYÜK SÜPER MARKETLERDE GÖRMEK VE SATIN ALMAK MÜMKÜNDÜR, 4-5 KĞ. GELEN DİYARBAKIR KARPUZLARINI İSE YUKARIDA Kİ BÖLGELERDE BAZI SEYYAR SATICILARIN ÖNÜNDE YAZ AYLARINDA TANESİ 1 TL.YE BİLE BULABİLİRSİNİZ. DİYARBAKIR KARPUZU'NUN 7 ÇEŞİDİ VARDIR, BUNLARIN İSİMLERİ ŞU ŞEKİLDEDİR;PEMBE SÜRME-FERİKPAŞA-YAFA-KARA-ALACA-MEHMET-EMİN.

ULU CAMİ;ŞEHRİN MERKEZİNDEDİR, MAR-TOMA KİLİSESİ'NİN CAMİYE ÇEVİRİLMESİ İLE MEYDANA GETİRİLMİŞTİR. İÇİ VE DIŞI ÇEŞİTLİ KAVİMLERDEN KALMA KİTABE VE MOTİFLERLE DOLUDUR, İSLAM ALEMİNDE BEŞİNCİ HAREM-İ ŞERİF OLARAK TANINIR.VALİ AMİDDÜDDEVLE ZAMANINDA CAMİNİN BAKIMSIZLIKTAN YIKILMAK ÜZERE OLDUĞUNU GÖRÜNCE, SULTAN

MELİKŞAH'IN VAKFI VE EMRİ İLE 1090 YILINDA ULU CAMİİ ONARILMIŞTIR, 1115 YILINDA MEYDANA GELEN BÜYÜK DİYARBAKIR DEPREMİ'NDEN SONRA CAMİ ADETA YERLE BİR OLMUŞTUR. İÇİNDE Kİ 200 TAŞ DİREK, DİREKLER ÜZERİNDE YER ALAN KEMER VE KUBBELER TAMAMEN YIKILMIŞTIR. BU BÜYÜK FELAKETTEN SONRA CAMİİ TEKRAR ONARILDI, DEPREM SONRASI İÇİNDEN ÇIKARILAN RENKLİ MERMER SÜTUNLAR CAMİ AVLUSUNUN BATI DOĞU VE KUZAY YANLARINDA KURULAN KÜTÜPHANE VE MEDRESENİN AVLUYA BAKAN YÜZLERİNİ SÜSLEMELİK İÇİN KULLANILDI. ULU CAMİ'NİN MİNARESİ 1839 YILINDA YILDIRIM İSABET ETMESİ NETİCESİNDE TEKRAR YIKILMIŞTIR, DAHA SONRA TEKRAR ONARILMIŞTIR. AVLUDA Kİ ŞADIRVANLAR İSE 1849 YILINDA YAPTIRILMIŞTIR.

DÖRT AYAKLI MİNARE;AKKOYUNLU KASIM HAN TARAFINDAN YAPTIRILAN ŞEYH MUTAHHAR CAMİİ'NİN DÖRT AYAKLI MİNARESİ 4 SÜTUN ÜZERİNE İNŞA EDİLMİŞTİR, ÇEVREDE; MİNARE'NİN SÜTUNLARI ALTINDAN 7 DEFA GEÇENİN HER DİLEĞİNİN YERİNE GELECEĞİ İNANCI VARDIR.

SAFA CAMİİ MİNARESİ;AKKOYUNLU ESERİ OLAN BU CAMİNİN VE MİNARENİN İNŞA TARİHİ BİLİNMEMEKTEDİR, RENKLİ ÇİNİ VE MOTİFLERLE SÜSLÜ ÇOK ZARİF MİNARE'NİN KOKULU NEBAT VE OTLARLA İNŞA EDİLDİĞİ BİLİNMEKTEDİR. ESKİDEN KILIF İÇİNDE SAKLANDIĞI SÖYLENEN MİNARENİN, CUMA GÜNLERİ KILIFININ ÇIKARILARAK HALKA GÖSTERİLDİĞİ SÖYLENMEKTEDİR.

BEHRAMPAŞA CAMİİ;13.OSMANLI VALİSİ BEHRAMPAŞA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR,450 YILLIK 1 ESER OLUP OSMANLI MİMARİSİNİN DİYARBAKIR'DA Kİ EN BÜYÜK ESERLERİNDEN BİRİSİDİR. CAMİNİN ÇOK SÜSLÜ MİNBERİ, ÇOK GÜZEL İŞLENMİŞ KAPISI VE MİHRABI MEVCUTTUR. 1928 YILINDA MİNARESİ 1 YILDIRIM SONRASI YIKILMIŞSA DA, BİR YIL SONRA YIKILAN KISMI TEKRAR ONARILMIŞTIR.

MELİK AHMED CAMİİ;DİYARBAKIR'LI MELİK AHMED PAŞA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR, TEK KUBBELİ 1 CAMİDİR. MİHRABI GÜZEL ÇİNİLERLE SÜSLENMİŞTİR, MİNARESİ YARIYA KADAR 2 MERDİVENLİDİR. YARI YERDE BU 2 MERDİVEN BİRLEŞİR VE 2 YOLDA BİRBİRİNİ GÖRMEZ, MİNARENİN ALT KISMI ÇİNİ MOZAIKLERLE SÜSLÜ OLARAK 1 BEND HALİNDE KAİDEYİ DOLAŞAN RÖLYEF-TEZNIYAT GÖRÜLMEMEYE DEĞER 1 ZEVK MAHSÜLÜDÜR.

ŞEYH MATAR CAMİİ;1500 YILINDA SULTAN KASIM TARAFINDAN AKKOYUNLULAR ZAMANINDA YAPTIRILMIŞTIR, 4 AYAKLI 1 MİNARESİ VARDIR. HALK ARASINDA ŞEYH MATAR CAMİİ OLARAK ANILMAKTADIR, FATİHPAŞA MAHALLESİ'NDEDİR.

HAZRETİ SÜLEYMAN CAMİİ (KALE CAMİİ);MİNARESİNDE Kİ YAZITLARDAN M.S.1155 YILINDA NİSANOĞLU EBUL-KASIM ALİ TARAFINDAN YAPTIRILDIĞI ANLAŞILMIŞTIR, CAMİ SELÇUK TARZINDADIR. MİNARESİ ARAP ÜSLUBUNDADIR.

FATİHPAŞA CAMİİ (KURŞUNLU CAMİİ);1520 YILINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN İLK DİYARBAKIR VALİSİ OLAN BIYIKLI MEHMETPAŞA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR, HALK ARASINDA "KURŞUNLU CAMİİ" OLARAKTA ANILIR-BİLİNİR. FATİHPAŞA MAHALLESİ'NDEDİR.

NEBİ CAMİİ (PEYGAMBER CAMİİ);15.YY.DAN KALMA 1 CAMİDİR, TAŞLA ÖRTÜLÜDÜR. TEK KUBBELİ 1 CAMİDİR, MİNARESİNDE HAZRETİ MUHAMMET'E İTHAFEN ÇOK SAYIDA "KASLENNEBİYİ" DİYE BAHSEDEN ÇOK KİTABE VARDIR. BU NEDENLE HALK ARASINDA BU CAMİYE "PEYGAMBER CAMİİ" DİYE BİLENLER-ANANLAR VARDIR. 1 AKKOYUNLU ESERİDİR, 1530 YILINDA HACI HÜSEYİN İSİMLİ 1 KASAP TARAFINDAN YAPTIRILAN MİNARESİ 1960 YILINDA VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YERİ DEĞİŞTİRİLEREK ONARILMIŞTIR.

İSKENDERPAŞA CAMİİ;OSMANLILAR DEVRİNDE 1551 YILINDA VALİ İSKENDER PAŞA ZAMANINDA YAPTIRILMIŞTIR, GENİŞ 1 CEMAAT YERİ VE AVLUSU MEVCUTTUR.

SAFA CAMİİ;CAMİ VE MİNARESİ 1 AKKOYUNLU ESERİ OLUP, KİMİN TARAFINDAN YAPTIRILDIĞI BİLİNMEMEKTEDİR. MİNARESİ RENKLİ ÇİNİ VE MOTİFLERLE SÜSLÜDÜR, MİNARESİ'NİN YAKIN ZAMANA KADAR KILIF İÇİNDE MUHAFAZA EDİLDİĞİ ÖNE SÜRÜLMEKTEDİR.

HÜSREVPASHA CAMİİ;1 OSMANLI ESERİDİR, MİNARESİ SELÇUK TESİRİ ALTINDADIR. 1521-1528 YILLARI ARASINDA, OSMANLI VALİLERİNDEN HÜSREVPASHA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR.

ALİPAŞA CAMİİ;1534-1537 YILLARI ARASINDA VALİ ALİPAŞA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR, 1 OSMANLI ESERİDİR. KİTABESİ YOKTUR, MİMARİ TARZI ZENGİNDİR.

MERYEM ANA KİLİSESİ;BİZANS DEVRİNDEN KALMA MİHRABI VE ROMA BİÇİMİ KAPISI VARDIR, İNŞA TARİHİ BİLİNMEMEKTEDİR. HALEN YAHUDİLERİN BİR KOLU OLAN SÜRYANİLER TARAFINDAN, SÜRYANİ KADİM YAKUBİ MEZHEBİ TARAFINDAN MABET OLARAK KULLANILMAKTADIR. KİLİSE'DE, BÜYÜK İLGİ GÖREN 1 DİLEK KUYUSU DA MEVCUTTUR. HAFRİYAN İŞHAK TARAFINDAN 1700 YILINDA RESTORE EDİLEREK, BU GÜN KÜ DURUMUNA GETİRİLMİŞTİR.

KÜÇÜK KİLİSE (SURP GIRAGOS ERMENİ KİLİSESİ);1848 YILINDA İNŞA EDİLMİŞ 1 ERMENİ KİLİSE'SİDİR, HALK ARASINDA "KÜÇÜK KİLİSE" OLARAK BİLİNİR. DİYARBAKIR'DA DÖRT AYAKLI MİNARENİN YAKININDADIR, HALEN DİYARBAKIR'DA BULUNAN ERMENİ CEMAATİ TARAFINDAN İBADET YERİ OLARAK KULLANILMAKTADIR.

ZİNCİRE VURULMUŞ ŞEYTAN;İNSANLARIN KARŞILAŞTIKLARI BÜTÜN KÖTÜLÜKLERİN YARATICISI VE UYGULAYICISI OLDUĞUNA İNANILAN ŞEYTAN, DİYARBAKIR'LI BİR DEMİRCİ USTASI

TARAFINDAN YAKALANARAK ZİNCİRE VURULMUŞ VE ASILMIŞTIR. ERİDİKTEN SONRA İLGİNÇ 1 ŞEKİL ALAN DEMİR KÜLÇESİNİN İÇİNE HAPSEDİLEN ŞEYTANIN İÇ KALE KAPISI'NIN ÜZERİNE ASILMASINDAN SONRA DİYARBAKIR'IN SALGIN HASTALIKLARDAN-BÜYÜK YANGINLARDAN-DEPREM-SEL FELAKETLERİNDEN KURTULDUĞU SÖYLENİR, İÇİNDE BAĞLI BULUNDUĞU BU ŞEHRE KÖTÜLÜK YAPAMADIĞINA İNANILIR.

DİYARBAKIR'DA Kİ MESİRE ALANLARI;

ATATÜRK KÖŞKÜ MESİRE ALANI-KUŞ DİLİ MESİRE ALANI-ERDEBİL KÖŞKÜ MESİRE ALANI-AĞULU DERE MESİRE ALANI-DİCLE SAHİLLERİ MESİRE ALANI-GÖKSU MESİRE ALANI (DİYARBAKIR'A 40 KM. UZAKLIKTADIR.)-HAZAR GÖLÜ MESİRE ALANI (DİYARBAKIR'A 100 KM. UZAKLIKTADIR.)-GÜLLERLE DONATILMIŞ VE KISMEN AĞAÇLARLA KAPLI KAVS MESİRE ALANI.

DİYARBAKIR ARKEOLOJİ MÜZESİ;ULU CAMİ'NİN BATISINDADIR, ARTUKLULARDAN KALMA SENCERİYYE MEDRESESİ DİYARBAKIR ARKEOLOJİ MÜZESİ OLARAK KULLANILMAKTADIR. MÜZE İÇİNDE DİYARBAKIR VE ÇEVRESİNDE BULUNAN, HİTİT-ASUR-ROMA-BİZANS-ARTUKLU-AKKOYUNLU-OSMANLI ESERLERİ SERGİLENMEKTEDİR.

ZİYA GÖKALP MÜZESİ;DİYARBAKIR DOĞUMLU OLAN TÜRK DÜŞÜNÜRÜ ZİYA GÖKALP'İN DİYARBAKIR'IN TACETTİN MAHALLESİ'NDE Kİ EVİNİN MÜZEYE ÇEVİRİLMESİ İLE MEYDANA GETİRİLMİŞTİR, BU MÜZEDE ZİYA GÖKALP'İN ŞAHSİ EŞYALARI-ESERLERİ-HAKKINDA YAZILAN ESERLER SERGİLENMEKTEDİR.

KÜLTÜR MÜZESİ;ULU CAMİ'NİN KUZEYİNDEDİR, CUMHURİYET DEVRİ'NİN ÜNLÜ ŞAİRLERİNDEN OLAN CAHİT SITKI TARANCI'NIN DOĞDUĞU EV SATIN ALINARAK MÜZE ŞEKLİNE GETİRİLMİŞTİR. DİYARBAKIR MİMARİSİNİN ÖZELLİKLERİNİ TAŞIYAN BU MÜZEDE, ÜNLÜ ŞAİRİN ŞAHSİ EŞYALARI YANINDA ÇEŞİTLİ FOLKLORİK VE ETNOĞRAFİK ESERLERDE TEŞHİR EDİLMEKTEDİR.

DİYARBAKIR'DA BULUNAN HAMAMLAR;VAHAP AĞA HAMAMI-ÇARDAKLI HAMAMI-PAŞA HAMAMI-DEVA HAMAMI-ŞENSU HAMAMI.

DİYARBAKIR'DA BULUNAN ÇARŞILAR;KUYUMCULAR ÇARŞISI-BAKIRCILAR ÇARŞISI-PUŞUCULAR ÇARŞISI.

HASANPAŞA HANI;1572-1575 YILLARI ARASINDA 3.OSMANLI VALİSİ VEZİR GADE HASANPAŞA TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR, 1 OSMANLI ESERİDİR. DİYARBAKIR'IN EN BÜYÜK VE EN GÜZEL HANLARINDAN BİRİSİDİR, HANIN ÇARŞI KAPISI ÖNÜNDE GÜNEYE BAKAN 2 KİTABESİ VARDIR.

DELİLLER HANI (HÜSREVPASHA HANI);1527 YILINDA 11.OSMANLI VALİSİ HÜSREVPASHA

TARAFINDAN YAPTIRILMIŞTIR, DİYARBAKIR KALESİ'NİN MARDİN KAPISI'NDADIR. 1 ZAMANLAR HİCAZA HACCA GİTMEK İSTEYENLER BURADA TOPLANIRLARDI, VAKIFLAR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ HANI MÜKEMMEL 1 ŞEKİLDE RESTORE ETMİŞSE DE HALK DELİLLER HANI'NI "DELİLER HANI" OLARAK ANMAYA BAŞLAMIŞTIR.

DİYARBAKIR'DA BULUNAN DİNLENME VE EĞLENCE YERLERİ;BELEDİYE (SHELL) YÜZME HAVUZU-ZAFER ANITI PARKI-50.YIL PARKI-ÇAĞLAYAN PAVYON-BARAJ-ŞATO PAVYON.

DİYARBAKIR'DA OYNANAN OYUNLARIN İSİMLERİ;KEŞEO-DELİLE-HALAY-HARRANİ-MEYREMO-POPPORİ-TEKAYAK-TUNİK-ÇAÇAN-ÇAPİK-GURUPEZ-TAŞI BURİ MERTAL-BUKE BARAN-KAMÇI-BENDİK-KARTEKS-KOSE-APE MUS.

ÇERMİK İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 92 KM. UZAKLIKTADIR, İLÇENİN BATISINDA ORTAÇAĞ'DAN KALMA KALE HARABELERİ-1108-1148 YILLARI ARASINDA ARTUKLU FAHRÜDDİN KARAARSLAN TARAFINDAN YAPTIRILAN ULU CAMİ-1179 YILLARINDA YAPTIRILAN HABURMAN KÖPRÜSÜ-CİLT VE ROMATİZMA HASTALIKLARINA İYİ GELEN ÇERMİK KAPLICALARI GEZİLECEK GÖRÜLECEK YERLERDENDİR.

ÇÜNGÜŞ İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 117 KM. UZAKLIKTADIR, FIRAT NEHRİNE BAKAN HENDEK VADİSİ BİTİMİNDE 150 METRE KADAR YÜKSEKLİKTE TEK 1 KAYA PARÇASINDAN MEYDANA GELMİŞ ÇÜNGÜŞ KALESİ MEVCUTTUR. KÖPRÜ KURULARAK ÜZERİNE ÇIKILMIŞ VE SU SARNIÇLARI YAPILMIŞTIR, ŞİMDİ GEZİ YERİDİR. CAMİ-KİLİSE-MANASTIR GÖRÜLECEK YERLERDENDİR.

ERGANİ İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 57 KM. UZAKLIKTADIR, ERGANİ'NİN 8 KM. GÜNEY BATISI'NDA İLK ÇAĞLARA AİT İÇİNDE KADIN VE ERKEK KABARTMALARI BULUNAN BİR ÇOK MAĞARA VARDIR. ZÜLKÜFÜL DAĞI'NDA İSE ZÜLKÜFÜL PEYGAMBERİN MAKAMI, DAĞIN SARP YAMAÇLARINDA İSE VAKTİYLE 360 ODASI OLDUĞU SÖYLENEN MERYEMANA KİLİSESİ MEVCUTTUR. BU NEDENLE DAĞ HEM MÜSLÜMANLAR, HEM DE HİRİSTİYANLARCA KUTSAL KABUL EDİLMEKTEDİR VE 2 CEMAAT MENSUPLARI TARAFINDAN ZİYARET EDİLMEKTEDİR.

LİCE İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 92 KM. UZAKLIKTADIR, ROMALILAR DEVRİNDEN KALMA DAKYANUS HARABELERİ-LİCE GENÇ YOLU ÜZERİNDE BİRİKLEYN MAĞARALARI-LİCE'YE BAĞLI DERKME KÖYÜ ÜZERİNDE Kİ MİYAKUYAN TEPE Sİ ÜZERİNDE ESHAB-I KEYF MAĞARASI-ÇEPER VE ATAK HARABELERİ BU İLÇE SINIRLARI İÇİNDEDİR.

HANİ İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 97 KM. UZAKLIKTADIR, 12.Y.Y.DAN KALMA TARİHİ HATUNİYE MEDRESESİ-BÜYÜK CAMİ-SARILIK HASTALIĞINA İYİ GELEN ANKARİS ŞİFALI SUYU BU İLÇE'DEDİR.

HAZRO İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 97 KM. UZAKLIKTADIR, KALE HARABELERİNİN BULUNDUĞU TERCİL KALESİ-X111.Y.Y.DA EYYUBİLERDEN KALMA BÜYÜK CAMİ BU İLÇE'DE BULUNMAKTADIR.

SİLVAN İLÇESİ;DİYARBAKIR'A 80 KM. UZAKLIKTADIR, BURADA 1 KALE VARDIR. SİLVAN KALESİ DİYE ANILMAKTADIR, SİLVAN KALESİ'NİN KAÇ YILINDA YAPILDIĞI BİLİNMEMEKTEDİR. 532 YILINDA BİZANSLILAR TARAFINDAN ONARILAN BU KALENİN 50 ADET BURÇ VE KULESİ MEVCUTTUR, KALE 2 SURLA ÇEVRELİ DÖRTGENE YAKIN 1 GÖRÜNÜM TAŞIMAKTADIR.-İLÇEDE EYYUBİLERDEN KALMA CAMİLER-4 KM. UZAKLIKTA HASSUN MAĞARALARI BU İLÇEDE YER ALAN TARİHİ ESERLERDENDİR.-ÜNLÜ MALABADİ KÖPRÜSÜ BU İLÇE SINIRLARI İÇİNDEDİR, MALABADİ KÖPRÜSÜ;DİYARBAKIR-SİLVAN-BİTLİS KARAYOLU ÜZERİNDEDİR, SİLVAN'A YAKINDIR. 12.Y.Y.DAN KALMA 1 ARTUKLU ESERİDİR, DÜNYADA Kİ TAŞ KÖPRÜLÜ KÖPRÜLER İÇİNDE KEMERİ EN GENİŞ OLANIDIR. ESAS KEMER 38.60 METREDİR, KEMERİN HER 2 YANINDA 2 BARINAK-ODA BULUNMAKTADIR. UZUNLUĞU 150 METRE, GENİŞLİĞİ 7 METREDİR. ANAHTAR YÜKSEKLİĞİ İSE 19 METREDİR, GÖRÜLMEMEYE DEĞER YERLERDEN BİRİSİDİR.-SİLVAN'DA 1185 YILINDA SELAHATTİN EYYUBİ'NİN BİZANS BAZİLİKASI'NIN SÜTUNLARINIDA KULLANDIRARAK YAPTIRDIĞI "SELAHATTİN EYYÜBİ CAMİİ" SİLVAN'DA BULUNMAKTADIR.

EĞİL;DİYARBAKIR'IN 47 KM. KUZEYİNDEDİR, BURADA ASUR KALESİ-PEYGAMBER MEZARLARI-ASUR HÜKÜMDARLARINA AİT MEZARLAR-EĞİL KALESİ'NİN ETEKLERİNDE ULU CAMİ-GÜNEŞE TAPAN ŞEMSİLERE AİT 1 MABET BULUNMAKTADIR.